

Posudek oponentky bakalářské práce

Ústav sociální práce Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Autorka závěrečné práce: Šimková Marie

Název závěrečné práce: Organizace poskytující pomoc rodinám v problémových situacích v Pardubicích

Hodnocení formulace hlavního cíle práce:

C

Odůvodnění:

Bakalářská práce si klade za cíl zjistit informovanost obyvatel Pardubic o sociálních službách. Tento cíl je definován již v anotaci a v Úvodu práce (s. 10-11). Nicméně již v Úvodu autorka zároveň píše, že „práce se bude zabývat rodinami, které si nedokážou (...), pomoci“, přičemž jejím záměrem je „ukázat možnosti, které mají a mohou využít“ a „představit organizace, které se touto pomocí rodinám zabývají“ (s.10). Hlavní cíl práce tedy přímo nekoresponduje s dalšími uvedenými záměry.

Hodnocení struktury práce:

D

Odůvodnění:

Práce je rozdělena na Úvod, pět kapitol a Seznam literatury. Po Úvodu následují tři samostatné kapitoly, které autorka pojímá jako tzv. teoretickou část, což se ovšem dozvíme až z první věty na straně 29. Čtvrtou a pátou kapitolu autorka oddělila od předchozích kapitol titulkem *Praktická část*. Tato část práce, ačkoliv stěžejní, je objemově výrazně skromnější než část předchozí, a to i přesto, že tabulky a grafy jsou vloženy do těla textu. Samotné členění *Praktické části*, kde autorka pod kapitolu *Metodologie výzkumného šetření* řadí jak popis výzkumné strategie, tak interpretaci získaných dat, je nesprávné. Poslední pátá kapitola *Diskuze a závěr* je překvapivě stručná, což významně ubírá na kvalitě přínosu práce v celkovém náhledu.

Hodnocení teoretické části práce:

D

Odůvodnění:

Teoretická část se skládá ze tří kapitol: *Rodina*, *Sociální práce s rodinou* a *Organizace v Pardubicích poskytující pomoc rodinám v problémových situacích*. První kapitola představuje různé typy rodin, přičemž hodnotím jako problematické, že uvedená typologie je kombinací již představených typologií různých autorů zabývajících se tématem rodiny, aniž by práci jednotlivých autorů a pozadí tvorby jejich typologií nijak kontextualizovala a uvedla do vzájemného vztahu. V jakém vztahu je potom autorkou zvolená typologie dysfunkčních rodin od Mlčáka k různým definicím rodin zmíněných

v předchozí podkapitole zůstává nevyjasněno. Zároveň považuji za nedostatečné zdůvodnění výběru této typologie, že se autorce „líbí“ (18). Tuto typologii navíc doplňuje další typ nazvaný *CAN rodina zanedbávající s týrající své dítě* (s. 20), což také není nijak zdůvodněno. Vzhledem k tematickému zaměření práce mi mezi zmíněnými autory zabývajícími se problematikou rodiny chybí například významný český sociolog Ivo Možný, jehož přínos by zřejmě měl být alespoň okrajově zmíněn. Za velmi problematické považuji umístění třetí kapitoly před *Praktickou část*, jelikož je výsledkem autorčina šetření v dané výzkumné oblasti a jako takové by mělo být řazeno do *Praktické části* práce.

Hodnocení metodické části práce:

E

Odůvodnění:

Autorka pro svůj výzkum volí kvantitativní výzkumnou strategii. Tato volba koresponduje s hlavním výzkumným cílem, nicméně bylo by na místě prostudovat a v práci odkazovat na více relevantnějších zdrojů. Publikace Jana Hendla, kterou autorka odkazuje především, nelze považovat za dostačující a vhodnou příručku. Autorka pro svůj výzkumný záměr volí dotazníkové šetření. Uvádí typologii dotazníků, aniž by odkázala na zdroj (s. 42). Užívá nevhodné obraty jako „správná reliabilita a validita“ (s. 42), které svědčí o neúplném pochopení metodologie sociálněvědního výzkumu. Tuto mou domněnku potvrzuje také autorčino zpravení o výběru vzorku respondentů, kdy uvádí, že pro svůj výzkum volí prostý náhodný výběr (s. 42), nicméně reálně se v jejím výzkumu jedná o úzeji ohraničený nahodilý výběr. Rozhodně se nelze mluvit o tom, že by každá jednotka měla stejnou pravděpodobnost, že bude vybrána, jak autorka na stejné straně uvádí. To je největším metodologickým pochybením práce. Výsledky výzkumu tedy nemohou z principu být reprezentativní, nemohou vypovídat o informovanosti obyvatel Pardubic, což by nebyl, zejména u bakalářské práce, problém, pokud by si toho ovšem autorka byla vědoma a v textu práce by tato reflexe explicitně zazněla. Autorka by také měla uvést, proč si pro svůj výzkum vybrala právě Pardubice, je-li tam nějak specifická situace ve vztahu k tématu, jenž řeší. Dotazníkové šetření bylo prováděno formou testových otázek týkající se znalosti specifických charakteristik jednotlivých existujících organizací (v Pardubicích i mimo ně), které jsou doplněny dotazem na zájem o jednotné kontaktní místo. Vhodnost takového způsobu dotazování je vzhledem k cíli práce diskutabilní. V širší perspektivě by bylo velmi vhodné cíleně zapojit také rodiny služby uživatelů a samotné organizace služby poskytující; to by pomohlo získat lepší obraz o celkové situaci.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu:

E

Odůvodnění:

Odhlédnu-li od nešťastného členění kapitol Praktické části práce (viz výše), co nelze přehlédnout je téměř zcela chybějící interpretace získaných dat. V podkapitolách, které se interpretaci mají věnovat, nalezneme pouze tabulky a grafy vizualizující výsledky sběru dat s velmi stručným popisem, přičemž objemově tyto výrazně převyšují text, který je ovšem v tomto typu práce stěžejní. Zásadním nedostatkem je chybějící reflexe limitů samotného výzkumu, která by dokládala autorčinu schopnost cíleně využít výzkumných nástrojů sociálních věd, povědomí o jejich možnostech a badatelskou skromnost. Výsledky výzkumu nejsou nikterak propojeny s obsahem teoretické části.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce:

E

Odůvodnění:

Vzhledem k výše zmíněnému nelze považovat základní cíl práce za plně dosažený.

Hodnocení formální stránky práce:

B

Odůvodnění:

Úvod by neměl být číslován. Text je nerovnoměrně rozvržen (nepoměr teoretické, praktické části a závěrů práce). Tabulky a grafy jsou příliš velké a tučně zvýrazněny, což není vhodné. Bylo by vhodné také zvážit, kdy je vhodné užít procentuální a kdy číselný údaj k jednotlivým zjištěním.

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky:

D

Odůvodnění:

Viz výše

Další připomínky:

I přes poměrně kritické stanovisko bych ráda uvedla, že práce je přehledná, oceňuji snahu autorky provést kvantitativní terénní šetření a práci, kterou v tomto ohledu vykonala. Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Jakým způsobem by autorka prováděla reprezentativní šetření?

V čem vnímá autorka přínos vlastního výzkumu ve vztahu k praxi sociální práce v Pardubicích?

Celkové zhodnocení práce:

D

Odůvodnění:

Viz výše

Dne 27.4.2018 v Hradci Králové

Mgr. Petra Tlčimuková